

ÕPPIMINE KÕRGKOO LIS - ÕPIOSKUSED

Kairit Tammets

21. September 2018

MUUTUNUD ÕPPIJA

1. Ühiskond muutub, sest tehnoloogia muutub
2. Ootused õppijatele muutuvad, sest ühiskond muutub
3. Õppijad muutuvad, sest ühiskond muutub ja tehnoloogia muutub
4. 21. sajandi ühiskonnas ei seata esikohale õpilaste faktiteadmiste omandamist, kuna teabe hulk suureneb – lisaks õpikule ja õpetajale on häid, kättesaadavaid ja asjakohase(ma)id infoallikaid teisigi.

21. SAJANDI OSKUSTEGA ÕPPIJAD:

1. Hindavad õppimise **protsessi** sama kõrgelt kui tulemusi.
2. Innustavad üksteist.
3. Tulevad toime mitmemõttelisusega / **ebaselgusega**.
4. Oskavad kasutada õppimiseks **erinevaid allikaid**.
5. On eneseteadlikud ja **iseseisvad**.
6. Mõistavad, et õppimine on **kumulatiivne** protsess.
7. On paindlikud ja **kohanemisvõimelised**
8. Oskavad õppida **rühmades**
9. Suhtlevad sobiva hääletooni ning **mitteverbaalsete** märkidega.

TÄISKASVANUD ÕPPIJA, ELUKESTEV ÕPE

- Räägime üha enam elukestvast õppest ning rõhutatakse täiskasvanuõppe olulist ühiskonnas;
- Täiskasvanuõppe valdkond on üsna lai: ülikoolides toimuv kaug- ja tsükliõpe, täiendkoolitused, mitteformaalse õppe raames toimuvad seminarid ja konverentsid **võivad kõik olla täiskasvanuõppe osad. Nimeta oma viimane täiskasvanuõppe kogemus väljaspool ülikooli**
- Kuigi täiskasvanud õppija määratlemist seostatakse täiskasvanudea algusega, siis on oluline eristada värskest keskkoolist tulnud täisajaga õppivaid üliõpilasi nendest, kes pere ja/või töö kõrvalt õpivad ning eelmistest õpingutest on mõnda aega möödunud

TÄISKASVANUD ÕPPIJA

- Õppimine täiskasvanuna omab üldjuhul kindlat eesmärki:
 - konkureerimisvõimeline olemine tööturul
 - enese arendamine ja realiseerimine
 - kuuluvustunne.
- Suur osa täiskasvanud õppest on erialase suunitlusega, õppimisele eelneb töökogemus, mis tuuakse õppeprotsessi kaasa ning töökeskkond moodustab olulise osa õpikeskkonnast
- Võib öelda, et täiskasvanud õppijaid iseloomustab:
 - kriitilisem suhtumine uutesse teadmistesse
 - harjumuslik lähenemine õpilase rollile
 - muude kohustuste olemasolu lisaks õppetööle
 - kõrgendatud ootuste seadmine kõrgharidusest tulenevale kasule.

TÄISKASVANUD ÕPPIJA

- 18-30 aastased
 - keskendutakse isiksuse leidmisele, mina pildi kujundamisele ja enda elule ning õppimine sellises vanuses on pigem instrument, mis annab võimaluse saada paremat töökohta
 - õppimisele, keskendutakse ainult nii palju, kui on tarvis selleks, et tulevikus saada paremat töökohta;
- 30-40 aastased
 - inimene pühendab ennast tööle ja pereelule
 - etapp on stabiilne
 - õppimine on rohkem seotud tööalaga ja selles suunas arenemisega;
- 40-50 aastased
 - inimesel on nõ tippaeg, kus üritatakse suurendada ja kinnitada saavutusi
 - tähtsal kohal on ühiskondlikud tegevused, hariduse osakaal vähem;
- 50-60 aastased
 - tegeletakse oma tööalaliste positsioonide säilitamisega, kuid ka nende vähendamisega.
 - pöörduetakse tagasi iseendale ja lähedastele
 - keskendutakse lühieesmärkidele, õppimine jääb tahaplaanile.

TÄNANE ÕPPIJA

1. Täna õpivad (üli)õpilased kõik samu asju samal ajal;
2. Õppimine on teadmiste ülekandmise põhine – õpitakse ja hinnatakse fakte;
3. Mobiiltelefonid on tunnis keelatud;
4. Õppimine pole reaalse eluga seotud – probleemide lahendamise põhine
5. Kuigi õppijad elavad tehnoloogia sees, ei õpetata neid mõtestatult kasutama

TÄNANE ÕPPIJA

1. Täna õpivad (üli)õpilased kõik samu asju samal ajal;
2. Õppimine on teadmiste ülekandmise põhine –

Vaja on õpioskusi!

5. Kuigi õppijad elavad tehnoloogia sees, ei õpetata neid mõtestatult kasutama

ÕPIOSKUS

- Mis see on?

ÕPIOSKUS

- **Õpioskus tähendab oskust oma õppimist ise juhtida:** seada õpieesmärke, kavandada õppimist, valida õppimiseks sobivaim stiil ja meetod, analüüsida oma õpitulemusi ning vajadusel oma tegevust muuta.
 - Õpioskused aitavad saavutada soovitud õpitulemusi, ennetada õpiraskusi ja lahendada õppimisega seotud probleeme.
- Pilli jt (2012)

ÕPPIJA 5 PÕHIOSKUST (I)

- **Eesmärgistamise oskus:**
 - Kuhu ma tahan jõuda - Et teha õigeid valikuid, tuleb osata otsustada, mida õigupoolest teostada tahetakse

ÕPPIJA 5 PÕHIOSKUST (2)

- **Ajaplaneerimise oskus:**
 - Kuidas ma selleni jõuan - sammude ja tegevuste kindlaksmääramine ja järjestamine

ÕPPIJA 5 PÕHIOSKUST (3)

- **Küsimuste küsimuse oskus:**

- Milles on küsimus - Küsimuste küsimine, aga ka oletamine ja ennustamine aitavad õpitavat paremini mõista ja meelde jätta. Küsimuste küsimine on oluline ka selleks, et uurida vahe-eesmärke ja seda, kuidas nendeni jõuda.

ÕPPIJA 5 PÕHIOSKUST (4)

- **Eneserefleksiooni oskus:**
 - Kuidas mul läheb - See on oskus oma tegevust vaadelda ja analüüsida. Kas ma teen seda, mida kavatsesin teha? Mis on läinud hästi? Mis oleks võinud olla teisiti?

ÕPPIJA 5 PÕHIOSKUST (5)

- **Tervikmusteri märkamise oskus:**
 - Mida see mulle meenutab, Kuidas on see omavahel seotud - See on seoste, kujundite ja tervikute märkamine materjalis, infos ja oskustes, mida kasutatakse.

HARJUTUS

- 1. Mine lehele ja ava dokument **goo.gl/dGomtB**
- 2. Märki endale paberile/märkmetesse oma hinnangud (10 min)
- 3. Arutage grupis hinnangud läbi (5 min)
- 4. Tooge välja palju oli KÕ-sid ning oskused, milles hindate end kõrgemalt ja milles madalamalt

KÕ – ENNASTJUHTIV ÕPPIJA

- **Püstivad** oma õppimise **eesmärgid** ja standardid ise, mille saavutamiseks kasutad Sa oskuslikult teisi inimesi, institutsioone, allikaid õppimise ressursina.
- Oled **iseseisev** õppija, kuid see ei tähenda, et oleksid eraklik. Sa oled enamasti väga **sotsiaalne** ning kuulud erinevatesse ühendustesse.
- On oskused **ajajuhtimiseks**, projektide teostamiseks, **eesmärgiseadeks**, enesehindamiseks, kaaslaste kriitikast õppimiseks, informatsiooni kogumiseks ja erinevate õpiressursside kasutamiseks.
- Õppejõult ootad, et ta jätaks Sulle **autonoomsust**. Sa tahad, et ta aitaks sul oppimisoskusi parandada, mitte sisuliselt teemat käsitleda.
- Oluline on õppejõud inspireerijana ja mentorina.
- Kaasõppijatega tahad suhelda, et arutada õppimise käigus tehtud avastusi ja kerkinud probleemidele lahendusi leida.

KE – KAASATUD ÕPPIJA

- Enamasti osaled erinevates õppimisvõimalustes, kus vajalikku innustust ja juhendamist saades, suudad iseseisvalt püstitatud eesmärk saavutada.
- Arvad, et tulevikus saad Sa võrdseks oma õpetajate, õppejõududega, kuid praegu pead ennast veel vähekogenuks ja vähemotiveerituks.
- Tuled hästi toime kaasõppijatega koos töötades ning see motiveerib Sind ka iseseisvalt edasi töötama.
- Ootad õppejõult, et ta oleks õpikogemuse saamisel partner ja kaaslane, kes vajadusel toetab Sind otsuste tegemisel ja tegevuses.
- Tahad, et õppejõud aitaks Sul ebatavalisi nähtusi ja probleemseid olukordi mõista ja tegevust valida.
- Õppejõu nõuanded on olulised just õppimise alguses, õppimise edenedes tuled iseseisvalt paremini toime.

MA – HUVITATUD ÕPPIJA

- Sa oled küll õppimisest huvitatud, kuid ei tule täiesti iseseisva õppimisega väga edukalt toime. Sa täidad kohusetundlikult õppejõu poolt antud ülesandeid, kuid oma initsiatiiv lisamaterjalide ja – kogemuste läbi töötamisel on madal.
- Õppejõult ootad entusiasmi ja motivatsiooni, mis ka Sind kaasa haaraks. Tahad saada konkreetseid selgitusi ja põhjendusi, miks midagi on vaja teha ja kuidas seda teha. Sinu meelest on hea õppejõud see, kes seostab õpitavat eriala ja huvidega.
- Oma õpioskuste parandamiseks tuleb Sul kõige enam tähelepanu pöörata õpieesmärkide seadmisele.

EK – SÕLTUV ÕPPIJA

- Õppimisel vajad autoriteedipoolseid selgeid juhtnööre, mida, kuidas ja millal teha. Mõne aine või valdkonna puhul võid üles näidata suuremat initsiatiivi, kuid enamasti oled passiivses vastuvõtja rollis.
- Sinu jaoks on oluline, et õppejõud oleks õpetatava valdkonna ekspert ja autoriteet. Sa pead lugu õppejõust, kes suudab luua distsipliini ja panna kõiki õppijaid oma juhtnööride järgi tegutsema.
- Õppejõud, kelle stiil on teistsugune, mõjub ebaprofessionaalsena ning tema juhendamisel Sa ei õpi.

KOOL, TÖÖ, PERE, HOBID – KUIDAS PLANEERIDA AEGA?

Kuhu kaob aeg:

- **Ööloom** – töötad hilisel õhtutunnil viimase hetke esseega. Paanika tagab, raamatukogust ei saanud kätte sobivat raamatut, esitad viimasel hetkel essee koos lohakusvigadega.
- **Tähtajapikendaja** – alati on põhjused, milles Sina pole süüdi: peavalu, tööandja, vanaema haiglas
- **Enese ülekoormaja** – käid kooli kõrvalt tööl ja suurendad koormust, pauside ajal tegeled koolitöödega. Päevalõpuks oled väsinud ja ei jaksa enam tekste lugeda ja nii kooliasjad jäävad tahaplaanile
- **Perfektsionist** – tahad olla parim, ka su vanemad ootavad seda. Ootad sobivad õiget lauset esseele, mis rabaks, aga seda ei tule. Aeg lendab ja tuleb trenn vahele jätta
- **Viimase hetke õppija** – parima adneraliinilaengu saad viimasel hetkel töid ettevalmistades, liigutama hakkad end siis, kui jalgealune on tuline. Lõputöö esitamiseni on nädal, aga sa pole veel alustanudki

KOOL, TÖÖ, PERE, HOBID – KUIDAS PLANEERIDA AEGA?

Abivahendid:

- **Päevikud & tunniplaanid:**
 - Määra tähtsad kuupäevad ja pane verstepostid (15.10 lõpetan essee)
 - Hoi päevik silma all
- **Ajakavad:**
 - suuremate tükide jagamine väiksemateks tükideks
 - Määra tähtsamad tegevused aegadele, kui pea on värske
 - Jooni maha tehtud asjad, et märgata progressi
- **Järjekorrastamine, prioriteedid – kui teed mitu tähtsat asja korraga**
 - Nummerda kiired ja tähtsad ülesanded

MÕTTEHARJUTUS

- Mõtle oma käesoleva semestri peale ja pane paika koolitöödega seotu prioriteedid 10 min
- <https://goo.gl/LzbSgH>
- Ole valmis tutvustama oma ajakava

MOODUSTAGE GRUPID

Tänane päev

Järgmine nädal

Oktoobri kuu

Käesolev semester

I õppeaasta

III õppeaastat (õpingud)

Viis aastat

- Sõnastage ühised seisukohad (looge uus tahvel)- **NIMED!**
- <https://goo.gl/KZJQHZ>

- Mis on õpingutega seoses perioodi eesmärk:
 - Kuhu soovin jõuda?
 - Mida soovin ära teha?
 - Mida tahan saavutada?
- Millised tegevused tuleb eesmärgi saavutamiseks läbi viia?
- Milliseid ressursse vajan oma eesmärgi saavutamiseks?
- Mida ootan protsessis ülikoolilt, kaasõppijatelt, õppenõustajatelt?
- Mida ootan iseendalt seoses eesmärgi saavutamisega?
- Millised on võimalikud ohukohad ja kuidas neist üle olla?
- Mille järgi otsustada eesmärgi saavutamist ja edu?

- Tänan!
- Kairit Tammets
- kairit@tlu.ee